



Íløguspælið á ilogur.com - 9. vika

Partabrøv hava yvirlivað høgan oljuprís

Eksploderaður eftirspurningur og lágur dollarkursur eru orsøkir eru til, at oljuprísurin er so nógv hækkaður seinastu 3 árin. Men hetta hevur ikki ávirkað kursin á non-oljupartabrøvum stórvegis.

ÍLØGUSPÆLIÐ

Hilmar Simonsen

Øll snakkað um oljuprís, og ei undur í, tí hann hevur stóra ávirkan á gerandisdagin hjá okkum øllum. Í lötuni er hann nærum søguliga høgur og liggur um einar 95 dollarar fyri tunnuna. "Nærum søguliga" tí hann hevur faktiskt einaferð í søguni verið hægri. Tað var í 1864, tá hann í nominellum prís var 8,06 dollarar, men umroknað til reellar 2006-prísir var beint omanfyri 100 dollarar. Tó er hetta eitt eindømi, og øll árin frá umleið 1880 til oljukreppuna í 1974 lág oljuprísurin fyri tað mesta og sveiggjaði um 20 dollarar fyri tunnuna umroknað til reellar 2006-prísir.

Í oljukreppuni í 1980 smeyg hann sær upp á umleið 90 dollarar í reellum 2006-prísum. Síðani lækkaði hann skjótt og var lágur heilt fram til 2003.

Í september 2003 fór ein tunna av olju fyri undir 25 dollarar, men longu í august 2005 kostaði hon yvir 60 dollarar. Í 2006 sveiggjaði oljuprísurin nógv millum umleið 55 og 75 dollarar og kom í januar 2007 næstan niður á 50 dollarar. Men síðani er oljuprísurin at kalla stöðugt hækkaður og hevur nakrar ferðir í oktober-nóvember ligið beint undir 100 dollarar fyri tunnuna.

Oljukranarnir á gosi

Tað er væl kent, at tess hægri oljuprísurin er, tess hægri útreiðslur hevur stórir partur av ídnaðinum at dragast við. Og tað ger, alt annað líka, at fyrirkurnar vinna minni – oljufeløgini undantikin, sjálvandi. Tó eru partabrøvini kring allan heim hækkað stútt, samstundis sum oljuprísurin er hækkaður stútt. So kann ein spyrja, hví so er?

- Høgur oljuprísur nýtist ikki at hava keðiliga ávirkan á non-oljupartabrøv. Fyrr stóðst hækkingi oljuprísar ofta av, at OPEC skrúvaði fyri kranunum, men nú hava oljufeløgini framleitt so nógv olju, tey hava orkað. At oljuprísurin kortini er hækkaður so nógv kemst av, at eftirspurningurin hevur verið óvanliga stórur. Nógv gongd hevur verið í ídnaðinum kring allan heimin, og tá ídnaðurin brúkar nógv olju, hevur hetta hevur drigið oljuprísar upp. Men samstundis hava flestu fyrirkurnar vunnið nógvan pening, og tí eru tað ikki bert oljupartabrøv, men eisini non-oljupartabrøv sum eru hækkað nógv hesa tíðina, greiðir Jákup Petur Bærentsen, ílögurættari hjá Kaupthing Bank, frá.

At oljuprísurin hækking merkir sjálvsagt øktar útreiðslur fyri ídnaðin, men her hevur lági dollarkursurin bót eitt sindur upp á stöðuna hjá fyrirkum uttanfyri USA. Olja verður, eins væl og

nógvar aðrar rávørur, handlað í amerikanskum dollarum, og tí fáa evropiskar fyrirkur fyrirum framum amerikanskur fyrirkur, tá dollarin lækkar í mun til evruna ella, í okkara føri, donsku krónuna. Dollarin er lækkaður nógv og er í lötuni umleið 5 krónur, men lækkandi dollari merkir hækkingi oljuprís.

- Viknar dollarin, so hækking oljuprísar samsvarandi. At dollarkursurin higartil í ár er vinknaður umleið 10 prosent hevur havt við sær, at oljuprísurin er hækkaður umleið 10 prosent uttan nakra aðra orsök. Tað sum oljuprísurin er hækkaður meiri enn hetta hevur aðrar orsøkir, so sum øktur eftirspurningur, vísir Jákup Petur Bærentsen á.

Við øðrum orðum hanga dollarkursurin og oljuprísurin saman øvut proportionalt, um einki annað ávirkar oljuprís.

Realtíðarkursir bert ávisar fyrirumunir

Stutt eftir at Íløguspælið byrjaði, vórðu nakrir spælir gjørdir ógildugir orsakað av, at teir høvdu nýtt realtíðarkursir. Hetta var at rokna sum vitan framíhjá og ikki loyvt sambært spælireglunum. Nú er mannagongdin við keyp og sølu broytt, so at allir handlar nú verða seinkaðir 20 minuttir. Realtíðarkursir vil siga, at tú hevur atgongd til seinast handlaðu kursin og til dømis 5 tey bestu boðini og

útboðini í realtíð. Hesa tænaðu kanst tú keypa. Spurningurin er so, hvørjir fyrirumunir eru við realtíðarkursum annars.

- Fyrimunurin velst um, hvussu ein handlar. Í Íløguspælinum hevði tað nógv at týða, áðrenn mannagongdin við keyp og sølu varð broytt. Í vanligum partabrævahandli hevur tað ikki stórvegis at týða. Um tú keypur ílögur til pensiónina, so hevur tað einki at siga, tí tá er líkamikið, um tú veitst hvat kursurin er nú ella fyri 20 minuttum síðani. Keypir tú gjøgnum ein meklara, so fært tú altíð realtíðarkursin at vita óansæð, greiðir Jákup Petur Bærentsen frá og heldur fram:

- Um øll hava atgongd til realtíðarkursir, so ger tað ongan mun fyri nakran. Um eingin hevur atgongd, so ger tað heldur ongan mun. Tað ger bara mun, um summi hava atgongd og onnur ikki.

Kvøld fyri tvey á Gourmet til vikuvinnaran í Íløguspælinum

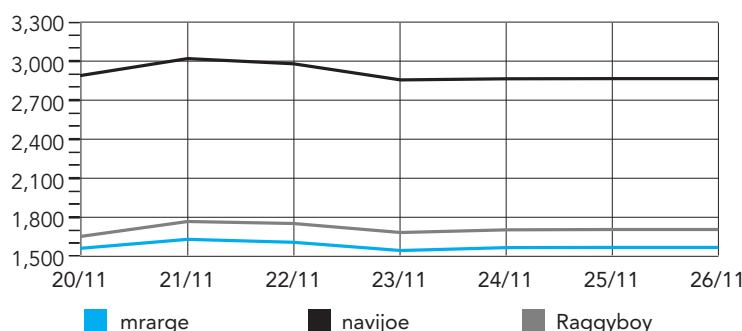
Besti spælarin í viku 47:
vinnari

Avkastið hjá vinnaranum hesa vikuna: kr. 207.723,65 (+33,35%)

Vinnarin fær beinleiðis boð.

Hjartaliga tillukku
Kaupthing Bank

Gongdin hjá topp 3 (vika 47)



Topp 10 (26. nov. 2007 kl. 11.54)

Leikari	Reiður peningur	Partabrævaogn	Ogn	Avkast
navijoe	1.452.055,68 kr.	1.475.068,00 kr.	2.927.123,68 kr.	+192,71 %
Raggyboy	128,92 kr.	1.692.900,00 kr.	1.693.028,92 kr.	+69,30 %
Mr_Arge	396,03 kr.	1.560.265,10 kr.	1.560.661,13 kr.	+56,07 %
hps	1.532.801,00 kr.	20.289,05 kr.	1.553.090,05 kr.	+55,31 %
Mazda323	764.968,83 kr.	784.679,98 kr.	1.549.648,81 kr.	+54,96 %
jsamson	0,70 kr.	1.497.724,45 kr.	1.497.725,16 kr.	+49,77 %
Eggaba	64,13 kr.	1.468.426,50 kr.	1.468.490,63 kr.	+46,85 %
MMillogur	570,00 kr.	1.466.300,00 kr.	1.466.870,00 kr.	+46,69 %
Marin	798,00 kr.	1.458.480,00 kr.	1.459.278,00 kr.	+45,93 %
Kinn81	2.508,53 kr.	1.433.890,00 kr.	1.436.398,53 kr.	+43,64 %